वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळांतर्गत राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळ या उपकंपनीची स्थापना करण्याबाबत............

महाराष्ट्र शासन

इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : महामं २०२३/प्र.क्र.१४/ महामंडळे.

मोतीमहल इमारत, दुसरा मजला, चर्चगेट, मुंबई ४०० ०२०.

दिनांक :- ०९ ऑगस्ट, २०२३

प्रस्तावना :-

रामोशी समाजाच्या सामाजिक व आर्थिक विकासासाठी स्वतंत्र महामंडळ स्थापन करण्याची मागणी गेली अनेक वर्षांपासून लोकप्रतिनिधी, विविध संघटना यांचेकडून केली जात आहे. राज्यातील विमुक्त जाती व भटक्या जमातीमध्ये समावेश असलेला रामोशी समाज हा प्रामुख्याने आर्थिक व सामाजिक दृष्टया मागासलेला आहे. राज्यातील सर्व जिल्ह्यात रहिवाशी असलेल्या रामोशी समाजातील युवकांना वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळांतर्गत राबविल्या जाणाऱ्या विविध योजनांचा (बीज भांडवल योजना, थेट कर्ज योजना, वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा योजना, गट कर्ज व्याज परतावा योजना) लाभ मिळुन रामोशी समाजाच्या सर्वांगिण विकासासाठी व आर्थिक उन्नतीसाठी प्रयत्न करण्याकरिता वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळांतर्गत उपकंपनी म्हणून राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळाची (उपकंपनी) स्थापना करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती .

शासन निर्णय :-

राज्यातील विमुक्त जाती व भटक्या जमातींमधील रामोशी या समाजाची सामाजिक व आर्थिक उन्नती व्हावी यासाठी सध्या कार्यरत असलेल्या वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळांतर्गत राज्यातील रामोशी समाजाच्या सामाजिक व आर्थिक विकासासाठी राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळ (उपकंपनी) स्थापन करण्यास शासन मान्यता देत आहे. सदरचे महामंडळ " राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळ (वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाची उपकंपनी)" या नावाने संबोधिले जाईल. सदर उपकंपनीचे कामकाज हे वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाकडून चालविण्यात येईल.

राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळाची (उपकंपनी) रचना, कार्य, राबविण्यात येणा-या योजना या बाबतचा तपशील खालीलप्रमाणे :-

१.महामंडळाची रचना (राज्यस्तर / जिल्हास्तर)

राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळ या उपकंपनीचे मुख्यालय मुंबई येथे वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाच्या मुख्यालयाच्या ठिकाणी राहील. राज्यातील सर्व जिल्हयांमध्ये जिल्हा कार्यालये कार्यरत राहतील.

महामंडळाचे संचालक मंडळावर अध्यक्ष व उपाध्यक्षांसह तीन अशासकिय सदस्य व खालील सहा शासकिय सदस्य राहतील :-

१. शासन नियुक्त पदाधिकारी – अध्यक्ष
(वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ, मर्या. मुंबई यांचे अध्यक्ष)

२. शासन नियुक्त पदाधिकारी – उपाध्यक्ष
(वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ, मर्या. मुंबई यांचे उपाध्यक्ष)

३. अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव -संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण,मंत्रालय, मुंबई.

४. सहसचिव/ उपसचिव - संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय,मुंबई

५. संचालक –संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय , महाराष्ट्र राज्य, पुणे

६. सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था- संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

७. व्यवस्थापकीय संचालक – संचालक, राष्ट्रिय मागासवर्ग वित्त आणि विकास महामंडळ, नवी दिल्ली.

८. व्यवस्थापकीय संचालक - संचालक तथा व्यवस्थापकीय संचालक, वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ मर्या,मुंबई .

९. अशासकिय सदस्य ०३ - संचालक. तसेच अशासकीय सदस्यांची नियुक्ती शासन करेल.

२. राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळाचे कार्य:

१. राज्यातील रामोशी समाजाच्या कल्याण व विकासासाठी काम करणे.

२. रामोशी समाजाच्या व्यक्तींना अल्प व्याज दराने स्वयंरोजगाराकरिता कर्ज उपलब्ध करुन देणे व त्याची वसूली करणे.

३. रामोशी समाजाची आर्थिक स्थिती सुधारण्यासाठी पतसाधने, साधनसामुग्री आणि तांत्रिक व व्यवस्थापकीय साधने पुरविणे.

४. रामोशी समाजासाठी कृषी उत्पादने, वस्तु, साहित्य आणि सामुग्री यांची निर्मिती, जुळवणी व पुरवठा यासाठी आवश्यक वाटतील अशा सेवा देणे.

५. राज्यातील रामोशी समाजाच्या कल्याणासाठी योजना सुरु करणे आणि त्यांना चालना देणे व योजनासाठी अहवाल तयार करणे.

६. वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाच्या धर्तीवर शासनाने मंजूरी दिलेल्या योजना राबविणे.

३. राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळाच्या योजना :-

अ) २५% बीज भांडवल योजना:-

१.राष्ट्रीयकृत बँका, जिल्हा अग्रणी बँका व जिल्हा मध्यवर्ती बँकांच्या माध्यमातून राबविते.
२.महामंडळाचा सहभाग २५ %,
३. बँकांचा सहभाग ७५% असतो.
४. या योजनेमध्ये महत्तम प्रकल्प मर्यादा रु.५.०० लक्ष आहे.
५. व्याजाचा दर ४% असून परतफेडीचा कालावधी ५ वर्ष आहे.

ब) रु. १.०० लक्षपर्यंतची थेट कर्ज योजना-

१. शासनाकडून प्राप्त भाग भांडवलातून महामंडळ ही योजना राबविते.
२. रु. १.०० लक्ष पर्यंत थेट कर्ज उपलब्ध
३. लाभार्थीचा सहभाग निरंक.
४. ४८ समान मासिक हप्त्यांमध्ये मुद्दल रु. २,०८५/- नियमित परतफेड करणाऱ्या लाभार्थींना व्याज आकारण्यात येणार नाही. नियमित कर्जाची परतफेड न करणाऱ्या लाभार्थींना जेवढे कर्जाचे हप्ते थकित होतील त्या रक्कमेवर द.सा.द.से. ४% व्याज आकारण्यात येईल.

वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाकडून शासनाने मान्यता दिलेल्या खालीलप्रमाणे राबविल्या जाणाऱ्या कर्ज व्याज परतावा योजना राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळाकरीता राबविल्या जातील.

क) वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा रू.१०.०० लक्ष :-

१. शासनाकडून प्राप्त सहाय्यक अनुदान रक्कमेतून महामंडळ ही योजना राबवते.
२. बँकेकडून कर्जमर्यादा रु.१०.०० लक्षपर्यंत.
३. बँकेने रुपये १०.०० लाखपर्यंतच्या मर्यादेत कर्ज मंजुर केलेल्या उमेदवाराने वेळेत कर्जाचे हप्ते भरल्यास, हप्ता भरल्यावर त्यातील व्याजाची रक्कम (१२ % च्या मर्यादेत) त्यांच्या आधार लिंक, बँक खात्यात दरमहा महामंडळामार्फत जमा करण्यात येईल. सदर योजना संपुर्णपणे संगणीकृत असुन सदर योजना सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) अथवा तत्सम संगणक प्रणालीद्वारे राबविण्यात येईल. व्यवसायाच्या स्वरुपानुसार कर्ज रक्कम मंजूर करण्यात येईल.
४. कुटूंबातील एकाच व्यक्तीला या योजनेचा लाभ घेता येईल.
५. वेबपोर्टल / महामंडळाच्या संगणक प्रणालीवर नाव नोंदणी अनिवार्य.
६. कर्ज परतफेडीचा कालावधी बँक निकषानुसार.

ड) गट कर्ज व्याज परतावा योजना रु. १०.०० लक्ष ते रु. ५०.०० लक्ष:-

१. शासनाकडून प्राप्त सहाय्यक अनुदान रक्कमेतून महामंडळ ही योजना राबविते.
२. बँकेकडून प्रती गटास कमीत कमी रु.१०.०० लक्ष ते जास्तीत जास्त रु. ५०.०० लक्षपर्यंतच्या मंजूर उद्योग उभारणीकरीता.
३. पात्र शेतकरी उत्पादक (Farmers Producers Organizations FPO) गटांना रु. १०.०० लक्षपर्यंत बिनव्याजी दराने कर्ज रक्कम उद्योगाकरीता देण्यात येईल.
४.योजना संपूर्णपणे संगणकीकृत असून सदर प्रक्रीया सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) अथवा तत्सम संगणक प्रणालीद्वारे राबविण्यात येईल.
५.मंजुर कर्जावर ५ वर्षापर्यंत अथवा कर्ज कालावधी या पैकी जे कमी असले ते, कर्ज मंजुर केलेल्या गटाने वेळेत कर्जाचे हप्ते भरल्यास, हप्ता भरल्यावर जास्तीत जास्त १२ टक्के व्याज दराच्या आणि रु.१५.०० लाखाच्या मर्यादेत त्यातील व्याजाची रक्कम त्यांच्या आधार लिंक बँक खात्यात दरमहा महामंडळामार्फत जमा करण्यात येईल.
६. महामंडळ केवळ बँकेने वेळेत वसूल केलेली योग्य व्याज रक्कम अदा करेल.
७.गटातील उमेदवारांनी महामंडळाच्या अधिकृत वेबपोर्टल वर अर्ज सादर करणे बंधनकारक असेल. प्रस्ताव सादर केल्यावर दिलेल्या अटी व शर्तीनुसार प्रस्ताव पात्र ठरत असल्यास गटास संगणकीकृत सशर्त हेतुपत्र (Letter of Intent) दिले जाईल. गटाने या आधारे बँकेकडुन प्रकरणावर कर्ज मंजुर करुन घ्यावे लागेल.

४. राजे उमाजी नाईक आथिक विकास महामंडळ (उपकंपनी) याचे मुख्यालय मुंबई येथे व जिल्हा स्तरावरील कामकाज वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाच्या ३६ जिल्हयांच्या ठिकाणी कार्यरत असणाऱ्या कार्यालयातील अधिकारी/कर्मचाऱ्यांमार्फत पाहण्यात येईल.

५. राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळाचे (उपकंपनी) अधिकृत भागभांडवल रु. ५०.०० कोटी (अक्षरी रूपये पन्नास कोटी फक्त) इतके मंजूर करण्यात येत आहे.

६. तसेच दरवर्षी या उपकंपनीस विविध योजना राबविण्यासाठी रु. ५.०० कोटी (अक्षरी रूपये पाच कोटी फक्त) इतके भागभांडवल मंजूर करण्यात येईल.

७. राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळ (उपकंपनी) चे कामकाजाकरिता मुख्यालयासाठी एकुण १५ पदे मंजूर करण्यात येत आहेत.

त्याबाबतचा तपशील खालीलप्रमाणे:-

अ.क्र.	पदनाम	आवश्यक पदे
१	महाव्यवस्थापक ग्रेड वेतन – ७,६००/- वेतनश्रेणी रू. १५६०० - ३९१००	०१
२	उपमहाव्यवस्थापक ग्रेड वेतन - ६,६००/- वेतनश्रेणी रू. १५६०० - ३४८००	०१
३	मुख्य वित्तीय अधिकारी (शासन नियूक्त) ग्रेड वेतन - ६,६००/- वेतनश्रेणी रू. १५६०० - ३४८००	०१
४	मा. अध्यक्षांचे खाजगी सचिव ग्रेड वेतन - ४,४००/- वेतनश्रेणी रू. ९३००- ३४८००	०१
५	व्यवस्थापक ग्रेड वेतन - ६,६००/- वेतनश्रेणी रू. १५६०० - ३४८००	०२
६	लेखापाल ग्रेड वेतन -२,८००/- वेतनश्रेणी रू. ५२०० - २०२००	०२
७	लिपिक-टंकलेखक ग्रेड वेतन -१,९०० वेतनश्रेणी रू. ५२०० - २०२००	०४
८	वाहन चालक ग्रेड वेतन -१,९००/- वेतनश्रेणी रू. ५२०० - २०२००	०१
९	शिपाई ग्रेड वेतन - १,३००/- वेतनश्रेणी रू. ४४४० -७४४०	०२
	एकूण	**१५**

८.सन २०२३ - २४ या आर्थिक वर्षात राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळ या उपकंपनी करिता वेतन रु. १.१४ कोटी व वेतनेतर खर्चासाठी रु. २०.०० लक्ष असे एकूण रु. १.३४ कोटी इतकी तरतूद मंजूर करण्यात येत आहे. तसेच मुख्य कंपनीच्या आस्थापनेवरील पदाच्या कार्यभार व निकषानुसार उपकंपनीतील मंजूर पदांकरिता कार्यभार व निकष लागू राहतील.

९. राजे उमाजी नाईक आथिक विकास महामंडळ या उपकंपनीचे मुख्यालय मुंबई येथे सध्याच्या वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाच्या मुख्यालया अंतर्गत राहील.

१०. जिल्हा स्तरावरील कामकाजासाठी वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळांच्या जिल्हा कार्यालयातील मंजूर अधिकारी/कर्मचाऱ्यांकडूनच उपकंपनीचे कामकाज करण्यात येईल .

११. वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक हे या उपकंपनीचे व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून काम पाहतील.

१२. राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळाचे (उपकंपनी) नोंदणीकृत कार्यालय मुंबई येथे राहील.

१३. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ९२/१४१३ दि. १०.०४.२०२३ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ४५/२०२३/सा.उ. दि. ३१.०५.२०२३ व अनौपचारिक संदर्भ क्र. १३६४, दि. ०७.०६.२०२३ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

१४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२३०८०९१५३८१०७६३४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

NIVEDITA LOKESH WARULE

Digitally signed by NIVEDITA LOKESH WARULE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=OTHER BACKWARD BAHUJAN WELFARE DEPARTMENT, 2.5.4.20=3ef8c2c4c081462a26dea72c10274caaa77d92363242a1bff9454421d88652f3, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=8A41558A05225BDD429CBDFA69D2436A1EA3BC5173099C377F9F8B13C78A9D57, cn=NIVEDITA LOKESH WARULE
Date: 2023.08.09 15:40:11 +05'30'

(नि. लो. वारुळे)
कार्यासन अधिकारी,महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव.
२. मा. सभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव.
३. मा. सभापती, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव.
४. मा. मुख्यमंत्री यांचे अतिरिक्त मुख्य सचिव व प्रधान सचिव
५. मा. उपमुख्यमंत्री (मंत्री, वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव
६. मा. उपमुख्यमंत्री, खाजगी सचिव.
७. मा.विरोधी पक्षनेते विधानसभा/ विधानरिषद यांचे खाजगी सचिव
८. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव.

९. मा. मुख्य सचिव यांचे सह/उपसचिव.

१०.संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

११.संचालक, इतर मागासवर्ग कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

१२.विभागीय समाजकल्याण अधिकारी, मुंबई विभाग, नवी मुंबई (दोन प्रती)

१३.व्यवस्थापकीय संचालक, वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ (मर्या.) मुंबई.

१४. सर्व जिल्हा व्यवस्थापक, वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ.

१५.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १/२. मुंबई/नागपूर

१६.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई. जिल्हा कोषागार अधिकारी, मुंबई, ठाणे.

१७.निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.

१८. अप्पर कोषागार अधिकारी, कोकणभवन, नवी मुंबई.

१९.वित्त विभाग, (कार्या. व्यय १४/अर्थोपाय/अर्थसंकल्प-३/साउ), मंत्रालय, मुंबई.

२०.सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासन भवन, पाचवा मजला, मंत्रालयासमोर, मुंबई.

२१.उप सचिव, (अर्थसंकल्प/रोखशाखा), इतर मागास बहुजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

२२. निवडनस्ती (महामंडळे).